

NOTAT

Mødemateriale til tema 1: Udsatte grønlandere og inuit

SAGSFREMSTILLING

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget (BIU) og Socialudvalget (SUD) har fællesmøde den 2. november 2023 under temaet ligebehandling af inuit/socialt udsatte grønlandere i Københavns Kommune. Begge udvalg har det seneste år haft fokus på målgruppen.

SUD har blandt andet været på studietur i Grønland i august 2022, og Socialforvaltningen har i februar afholdt en minikonference med NGO'er forud for forelæggelse af en sag til Socialudvalget d. 17. maj 2023 med forslag til indsatser for socialt udsatte grønlandere i København.

BIU har med Københavns Kommunes handleplan til forebyggelse af racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser fokus på at forebygge diskrimination af inuit bl.a. igennem et kommende beskæftigelses- og uddannelsesprogram, der blev afsat midler til i budget 2024.

Temaet for mødet skal også ses i lyset af hhv. at ligebehandling af inuit/socialt udsatte grønlandere har fyldt i den nationale dagsorden, udvalgenes budgetnotater på området til budgetforhandlingerne samt det kommende venskabsbysamarbejde mellem Københavns Kommune og Kommuneqarfik Sermersooq (Nuuk).

Nedenfor præsenteres baggrund for temaet på dagsordenen.

BAGGRUNDSNOTAT

I dette notat præsenteres målgruppen, særlige udfordringer ift. målgruppen samt tiltag i begge forvaltninger udsatte grønlandere og inuitborgere.

Om målgruppen

Grønland er en del af det danske rigsfællesskab, og grønlandere er derfor danske statsborgere. Det betyder, at grønlandere har samme rettigheder i Danmark som alle andre med dansk statsborgerskab.

Ifølge Grønlands statistik er der i 2023 1.887 grønlandere i København, svarende til 11 pct. af alle grønlandere i Danmark. Antallet af grønlandske borgere i Københavns Kommune har de seneste år været nogenlunde stabilt.

Tabel 1. Antallet af grønlandere i Danmark, 2023

STED	GRØNLÆNDERE	ANDEL AF ALLE GRØNLÆNDERE I DK	BEFOLKNINGSTAL
KØBENHAVN	1.887	11%	653.664
AALBORG	1.576	9%	222.571
AARHUS	1.116	7%	361.544
DANMARK	17.079	100%	5.932.654

Kilde: Grønlands Statistik og Danmarks Statistisk

26-10-2023

Sagsnummer I F2
2023 - 16872

Dokumentnummer i F2
4037494

Sagsnummer i eDoc
2023-0397511

Sagsbehandler
Louise Vesth Alsing

Center for Beskæftigelses-,
Integrations- og Erhvervspolitik
Bernstorffsgade 17
1577 København V

I følge Grønlands statistik er ca. 43 pct. af grønlændere i Danmark i beskæftigelse, mens 13 pct. er arbejdsløse/på kontanthjælp. På den baggrund vurderer Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, at der er ca. 245 borgere med grønlandsk baggrund i København, som er arbejdsløse/på kontanthjælp.

En relativ stor andel af grønlænderne i Danmark lever et liv, der må karakteriseres som udsat fx ift. psykisk sygdom, arbejdsløshed, mangel på uddannelse, misbrug og hjemløshed (SFI: 2015). Socialt udsatte grønlændere kan have særlige sproglige eller kulturelle udfordringer i mødet med Danmark og det offentlige system. Grønlændere i udsatte positioner oplever også at have en dårligere retssikkerhed end øvrige udsatte borgere i mødet med de offentlige myndigheder. I nogle tilfælde risikerer udsatte grønlændere at ende i en endnu mere udsat position efter ankomsten til Danmark (Justitia: 2023). Fælles for nogle af de mest udsatte borgere med grønlandsk baggrund, er, at de ofte bærer på psykiatriske problemstillinger/traumer, som aldrig er blevet udredt og/eller behandlet.

En undersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder viser desuden, at det særligt er i kontakten med jobcentre, borgerservice og i uddannelsessystemet, at inuit/grønlændere oplever forskelsbehandling eller diskrimination som følge af deres grønlandske baggrund (Institut for Menneskerettigheder: 2015). Samtidig oplever ca. 70 pct. af grønlandske studerende at få negative kommentarer, mens ca. 50 pct. er blevet mødt med fordomme grundet deres baggrund (Institut for Menneskerettigheder: 2023).

Indsatser og tiltag i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har ikke på nuværende tidspunkt en specialiseret indsats for herboende borgere fra Grønland.

På baggrund af handleplanen til forebyggelse af racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser, bestilte BIU tre budgetnotater med indsatser målrettet inuit og grønlandske borgere, hvoraf parterne bag budgetaftalen for 2024 valgte at prioritere initiativet vedr. igangsættelse af en vidensgruppe og udvikling af et beskæftigelses- og uddannelsesprogram til inuit (BI28).

I forhold til BIF's videre arbejde med udvikling af et beskæftigelses- og uddannelsesprogram til inuit (BI28) skal der i første halvår af 2024 nedsættes en vidensgruppe med fagpersoner og NGO'er med viden om eller som repræsenterer inuit. Dette for at kvalificere og bidrage til udviklingen af en ny indsats i Københavns Kommune målrettet inuit. BIF vil ligeledes igangsætte analyse og kortlægning af målgruppen.

Der afsættes to årsværk i Jobcenter København, der får opbygget specialiseret viden om målgruppen. Det bemærkes, at BIF's indsatser til målgruppen ikke kun vedrører socialt udsatte grønlændere, men skal være tilbud til alle borgere med inuitbaggrund. Jobcenter København vil med den nye indsats og udvikling af et uddannelses- og beskæftigelsesprogram, efter en konkret og individuel vurdering, kunne tilbyde forløb eller tilkøbe en

specifik indsats hos en ekstern leverandør, der matcher den enkelte borger med inuitbaggrund og vedkommendes særlige behov.

Vidensgruppen vil i resten af projektperioden (2024-2027) fungere som følgegruppe i projektperioden samt løbende vejlede og bidrage til evaluering af indsatserne til målgruppen.

I budgetaftalen for 2024 er der en hensigtserklæring på, at en videreførelse og eventuel skalering af initiativer målrettet inuit/grønlandere under handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser skal indgå i forhandlingerne om budget 2025.

Indsatser og tiltag i Socialforvaltningen

Socialforvaltningen har ikke en specialiseret social indsats for udsatte borgere med grønlandsk baggrund, men har kontakt til målgruppen gennem forvaltningens generelle indsatser og tilbud til socialt udsatte borgere i København.

Socialforvaltningen har i februar 2023 afholdt mini-konference om socialt udsatte borgere med grønlandsk baggrund i København, hvor der blev udpeget mulige fremtidige indsatser til brug for en bestilling fra Socialudvalget. Forslagene fra mini-konferencen blev forelagt Socialudvalget på deres møde d. 17. maj 2023, og udvalget bestilte derefter budgetnotater på udvalgte indsatser, bl.a. opkvalificering af socialfagligt personale inden for grønlandsk sprog og kultur (SO48) samt fremskudt sagsbehandling på civilsamfundstilbud til grønlandere i socialt udsatte positioner (SO47). Parterne bag budget 2024 prioriterede midler til ansættelse af to socialfaglige sagsbehandlere til fremskudt sagsbehandling på civilsamfundstilbud, hvor målgruppen opholder sig (SO47). Det bemærkes, at der ved de nævnte budgetnotater blev foreslået midler til BIF i opskalerede modeller, som der ikke blev givet midler til.

Socialforvaltningen har i samarbejde med Fagforum¹ udarbejdet pjecen "Samarbejde med udsatte mennesker med grønlandsk baggrund". Pjecen er målrettet medarbejdere, der i deres arbejde møder borgere med grønlandsk baggrund, og er med til at give medarbejdere bedre forudsætninger for interkulturel kommunikation.

Herudover står Socialudvalget for den årlige uddeling af støtte til frivilligt socialt arbejde (§ 18-midler). I uddelingen af § 18-midler i 2023 blev bl.a. bevilget støtte til følgende fem projekter, der retter sig særligt mod målgruppen grønlandere i udsatte positioner. Det drejer sig om 1) Herfra og Videre, der modtog en 3-årig bevilling på 180.000 kr., 2) Foreningen Grønlandske Børn, der modtog en 2-årig bevilling på 30.000 kr., 3) Kirkens Korshærs tilbud Fedtekælderens grønlandske cafe, der modtog en 1-årig bevilling på 190.000 kr., 4) Reden Københavns projekt om styrket indsats for udsatte grønlandske kvinder med brug af stoffer og alkohol, der modtog en 1-årig bevilling på 200.000 kr., og 5) Foreningen SKURETs projekt om at etablere kontakt til de udsatte borgere (heraf mange grønlandske borgere), der går under radaren og bor og/eller opholder sig i Sydhavnen, som

---

¹ Fagforum består af medarbejdere på tværs af kommunale og private tilbud, som til daglig arbejder med udsatte grønlandere i København.

modtog en 1-årig bevilling på 95.000 kr. I alt blev der således bevilget 695.000 kr. fra § 18-puljen 2023 til indsatser særligt til målgruppen.

Relevante budgetnotater ifm. Budget 2024

I budgetaftalen 2024 blev der således prioriteret midler til følgende budgetnotater.

- SO47 - Fremskudt sagsbehandling på civilsamfundstilbud til grønlandere i socialt udsatte positioner
- BI28 - Initiativer målrettet inuit/grønlandere under handleplan mod racisme, etnisk diskrimination og hadforbrydelser
  - Der er i budget 2024 afsat midler til at udvikle et beskæftigelses- og uddannelsesprogram målrettet inuit/grønlandere. Dvs. der er ikke givet midler til Frivilligt venskabsprogram og Informationsindsats, som var del af det samlede budgetnotat.

Følgende budgetnotater blev udarbejdet til forhandlingerne, men blev ikke prioriteret i budgetaftalen 2024:

- SO66 - Oprettelse af velkomsthuse for grønlandere
- SO48 - Opkvalificering af socialfagligt personale inden for grønlandsk sprog og kultur

Det bemærkes herudover, at parterne bag budget 2024 blev enige om, at Socialforvaltningen forud for forhandlingerne om overførselssagen 2023-2024 udarbejder et budgetnotat med henblik på fejringen af Det Grønlandske Hus 50-års jubilæum og herunder Grønlands nationaldag, som er inden for samme uge. Indhold og varighed af jubilæumsmarkeringen afklares frem mod overførselssagen.

OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Grønlandere er danske statsborgere og har derfor i udgangspunktet de samme rettigheder som andre københavnere. Imidlertid har grønlandere, som identificerer sig som inuit, ifølge Institut for Menneskerettigheder, krav på at blive behandlet som et oprindeligt folk. Det betyder blandt andet, at der skal tages behørigt hensyn til karakteren af de problemer, som gruppen og enkeltpersoner står over for (Institut for Menneskerettigheder: 2015). Det bemærkes, at ca. 90 pct. af befolkningen i Grønland identificerer sig som inuit.

KOORDINERET MED

Centralforvaltningerne i BIF og SOF har i fællesskab udarbejdet baggrundsmaterialet til udvalgene.

ØKONOMI/RESSOURCER

Sagen har ingen økonomiske og/eller ressourcemæssige konsekvenser

VIDERE PROCES

De to udvalg vil i 2024 fortsat have fokus på målgruppen. Konkret vil der blive iværksat tiltag under BIU, herunder omtalte uddannelses- og beskæftigelsesprogram. I SOF arbejdes der videre med udmøntning af SO47 vedr. Fremskudt sagsbehandling på civilsamfundstilbud til grønlændere i socialt udsatte positioner, som parterne bag budgetaftalen 2024 prioriterede midler til, samt med hensigtserklæringen vedr. 50-års jubilæum for Det Grønlandske Hus.